

4

Trobaràs els recursos digitals i el format digital del llibre a
ecasals.cat/relgio4eso

ESO

J. Aranguren
R. Amo
L. Fabregat
M. Á. García Mercado
J. F. Vaquero

NOVA EVANGELIT- ZACIÓ

ÍNDEX

Unitats	Vaig a les fonts CA CL	Continguts CL CA CS CC	Fe i vida CL CS CC	Fe i cultura CL CS CC	Millora les teves competències CA CL
Bloc 1. El sentit religiós de l'home					
1 La recerca de sentit: la religió p. 4	L'oració de Jesús per la unitat CS	Interpretem La recerca del sentit de la vida Les religions monoteistes Síntesi Si em pregunten, què contesto Activitats	Quin sentit té la meva vida? Vittorio Messori CD	L'esperit d'Assís	Anàlisi i reflexió sobre la recerca del sentit últim de la vida a partir d'un testimoni. CD CS Reflexió sobre les relacions interreligioses i l'esperit d'Assís. CS
2 La Revelació de Déu p. 20	Déu es revela en la història	Interpretem La recerca humana de sentit Déu es dóna a conèixer El valor salvífic de les religions Síntesi Si em pregunten, què contesto Activitats	El sí d'un jove ric. Francesc de Borja	Utopies CM	Redacció sobre diferents maneres de relacionar-se amb Déu a partir d'un testimoni. Creació d'un lema i d'una imatge publicitària que expressi l'esperit de les Benaurances. CS
Bloc 2. La Revelació: Déu intervé en la història					
3 Déu, ric en amor i en fidelitat p. 32	Feu el que ell us digui CS	Interpretem La fidelitat de Déu Un Déu que es compromet Síntesi Si em pregunten, què contesto Activitats	La fidelitat dels màrtirs CD	El retorn del fill pròdig CA	Investigació sobre l'acta d'un màrtir i exposició oral a l'aula. CC Reflexió sobre la paternitat de Déu a partir de l'anàlisi d'una obra d'art. CS
4 Déu és compassiu i misericordiós p. 44	La passió i la mort de Jesús	Interpretem Necessitem consol i esperança La recerca de consol i esperança Jesús és el Servent de Jahvè Síntesi Si em pregunten, què contesto Activitats	Cartes des de l'infern. Pau Le-Bao-Thin	El Crist de Grünewald CM	Reflexió sobre la solidaritat de Jesús amb el patiment humà a partir d'un testimoni. CS Investigació sobre la devoció del viacrucis. CI
Bloc 3. Jesucrist, l'acompliment de la història de la salvació					
5 La comunitat dels deixebles de Crist p. 56	«Jo sóc el cep veritable»	Interpretem L'inici de la vida pública de Jesús La comunitat dels deixebles L'anunci del Regne de Déu El Regne de Déu i l'Església L'estil dels deixebles de Crist L'Església, Poble de Déu Síntesi Si em pregunten, què contesto Activitats	Els missioners CD	Els béns de l'Església	Realització d'un reportatge sobre la tasca d'una missionera o d'un missioner en l'actualitat. CS CC Investigació i estudi de les fonts de finançament d'una diòcesi catalana i els fins als quals destina els seus recursos. CS
Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església					
6 Una nova manera de viure i estimar p. 68	Jesús, perfecte Déu i perfecte home CL	Interpretem Crist, plenitud de la humanitat «Tingueu els sentiments propis de Crist» El matrimoni, signe de la presència de Crist Síntesi Si em pregunten, què contesto Activitats	Gilbert i Frances	Quan el cinema reflecteix la bellesa del matrimoni CD	Anàlisi sobre el testimoni d'una conversió. CC Realització d'un cinefòrum a partir d'unes escenes de la pel·lícula <i>Up</i> . CS

Unitats	Vaig a les fonts CA CL	Continguts CL CA CS CC	Fe i vida CL CS CC	Fe i cultura CL CS CC	Millora les teves competències CA CL
7 L'Església al servei de la veritat p. 82	L'amor a la veritat	Interpretem Mai deixem d'aprendre Jesús, Mestre L'Església al servei de la veritat La responsabilitat de la veritat Síntesi Si em pregunten, què contesto Activitats	Creats per a la veritat i el bé. Sant Joan Pau II	Església, veritat i mitjans de comunicació CD	Investigació sobre la vida de Sant Joan Pau II. CC CS Investigació sobre els viatges apostòlics del papa Francesc. CC CS
8 La civilització de l'amor p. 96	La família de Jesús	Interpretem El cel a la Terra Fecundar la societat amb l'Evangeli La sociabilitat humana La família, cèl·lula base de la societat La missió del cristianisme Síntesi Si em pregunten, què respondre Activitats	«No descansis mentre hi hagi un dolor per mitigar». Alberto Hurtado	L'Església i la feina CD	Investigació d'una notícia que tracti sobre un contingut de la unitat i valoració segons la Doctrina Social de l'Església. CI CS Realització d'un debat sobre la dignitat del treball a partir del visionat d'escenes de la pel·lícula <i>Temps moderns</i> . CD CS
Annex 1 p. 111	Com se cita la Bíblia?				
Annex 2 p. 113	Abreviacions				
Annex 3 p. 117	Vocabulari				

COMPETÈNCIES	ACTIVITATS
CL Comunicació lingüística i audiovisual CM Coneixement i interacció amb el món físic CD Tractament de la informació i competència digital	CI Autonomia i iniciativa personal CA Aprendre a aprendre CS Social i ciutadana CC Artística i cultural

1

La recerca de sentit: la religió

interpretem

1. Quantes religions coneixes?
2. Saps què tenen en comú?
3. En què es distingeix el cristianisme de les altres religions?

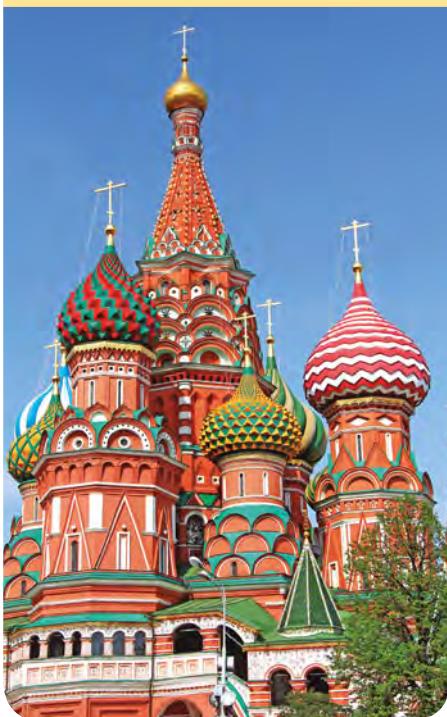

1. La recerca del sentit de la vida

info

Acabar amb la religió

Des del 1917, a l'antiga Unió Soviètica, la religió va estar perseguida sistemàticament durant dècades. Milers de cristians ortodoxos van ser empresonats o executats. Es ridiculitzava la religió. A les escoles s'inculcava l'ateisme. La idea mateixa de Déu havia de desaparèixer de la societat. Es va aconseguir? Actualment, el 73% dels russos es declara ortodox; el 6%, musulmà i gairebé el 20% es declara no creient.

1.1. Les religions

Quan l'ésser humà es reclou en si mateix, descobreix en la seva ànima el sentit del bé moral, la veu de la consciència, la seva aspiració a la felicitat, i un anhel d'espiritualitat i d'immortalitat que no queda sadollat només amb una existència purament material (CEC, núm. 33).

A més, la raó humana no pot deixar de preguntar-se sobre l'origen del món. Aquest univers, que gaudeix d'un ordre meravellós i d'una grandesa i una belleza infinites, no pot ser fruit de l'atzar, sinó que ha de tenir el seu origen en un dissenyador magistral amb un poder infinit i que anomenem Déu.

Cada persona, segons la seva manera de ser i la seva cultura, intenta donar resposta a aquest íntim desig de Déu. Tots els éssers humans emprenen aquesta recerca, tot i que sovint ho fem per camins ben diferents.

Les religions són la resposta privilegiada de l'home a aquest desig innat de Déu, el qual descobreix gràcies a les «petjades» que ha deixat en la Creació i en la consciència mateixa de l'ésser humà. Aquesta necessitat de Déu, que és present en totes les èpoques, ha donat lloc a la immensa multiplicitat de religions.

Mitjançant la religió, l'ésser humà es relaciona amb Déu. Per lloar-lo, per implorar-li protecció o per agrair els seus dons, l'home s'adreça a Déu per mitjà de ritus, ofrenes i sacrificis; descobreix llocs en els quals la seva presència es percep més propera, escriu les seves creences, etc.

La paraula *religió* prové del llatí *religio* o *religare* (relligar o revincular) ja que ens torna a unir a Déu, del qual estàvem separats. En general, es pot definir com l'expressió, per part d'una persona o d'un col·lectiu, d'una actitud de reconeixement de la nostra dependència existencial respecte de la realitat suprema.

La catedral ortodoxa de Sant Basili a la Plaça Roja de Moscou (Rússia).

activitats

- Indica quins dels enunciats següents són veritaders i corregeix els falsos.

a Hi ha hagut moments en la història de la humanitat en què no ha existit activitat religiosa. **b** La raó humana no es pot deixar de preguntar sobre l'origen del món. **c** La religió és un intent de l'ésser humà de fugir d'una realitat adversa.

- A** **2. cc** És l'ateisme una actitud natural en l'ésser humà? Raona la resposta.
- A** **3. CA** Busca a Internet la declaració *Nostra aetate* i llegeix-ne l'epígraf núm. 2. A continuació, anota al teu quadern l'actitud de l'Església catòlica enfront d'altres religions.

1.2. Elements comuns en les religions

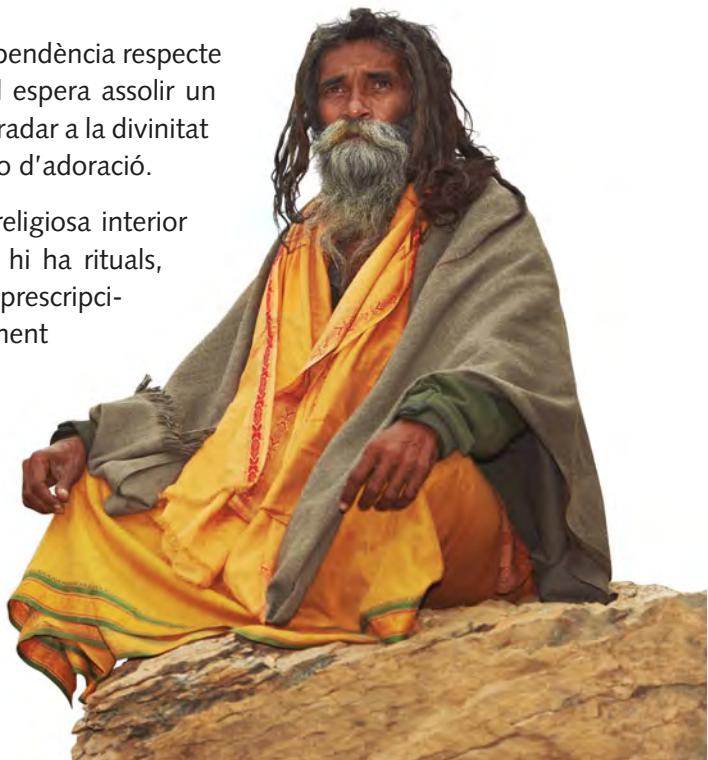
En les diverses manifestacions religioses es poden descobrir alguns elements comuns:

- **El reconeixement de l'existència d'una realitat suprema.** És la creença en un ésser que està per sobre de tot i d'una manera absoluta. En les religions primitives es tracta de les forces de la natura; en la tradició hindú, del brahman o l'absolut; en les religions orientals és el principi anomenat Tao; en les religions monoteistes, es tracta d'un déu personal que s'ha manifestat als homes.
- **Les manifestacions de la divinitat.** Totes les religions descobreixen signes o mostres de la presència i de l'acció de la divinitat. Moltes vegades es concreten en la grandesa dels elements de la natura; d'altres, en esdeveniments i personatges de la història, tal com passa principalment en les tres grans religions monoteistes. També és freqüent trobar-los en textos sagrats o en determinats esdeveniments de la vida.
- **L'actitud religiosa.** La persona creient reconeix la seva dependència respecte d'aquell ésser suprem, al qual deu l'existència i del qual espera assolir un alliberament definitiu del mal o la salvació. Per això vol agradar a la divinitat mitjançant la seva forma de vida i els seus actes de culte o d'adoració.
- **Les expressions de l'actitud creient.** Qualsevol actitud religiosa interior també es manifesta exteriorment. En totes les religions hi ha rituals, cerimònies i llocs de culte, dies o temps dedicats a Déu, prescripcions morals, objectes sagrats i persones dedicades plenament al servei de la divinitat.

info

El monoteisme

El terme monoteisme es fa servir per designar la creença en l'existència d'un sol Déu que és etern i que transcendeix el món: és el Creador de tota la realitat i se n'ocupa. El monoteisme és incompatible amb el politeisme —la creença en l'existència de diversos o molts déus— i amb el pantheisme —que identifica la totalitat de l'univers amb l'únic Déu.

Un asceta (*sadhu*) o monjo indi. Els ascetes renuncien a tot el que és material i terrenal, en el camí per assolir la il·luminació.

activitats

4. **cc** Observa el mapa de les religions i assenyala quines són les tres religions més esteses del món.
5. **cc CD** Investiga i digues a quin element comú i a quina religió o a quines religions s'adscriu cada un d'aquests fets i actituds.

a Pintures rupestres.	f Dharma.	k Shemà Israel.
b Torà.	g Rabí.	l Ziggurat.
c Llibre dels morts.	h Tawaf.	m Al·là.
d La creença en la reencarnació de les ànimes.	i Zeus.	n Moisès.
e Partenó.	j Bar Mitzvà.	

Cristianisme

Sintoisme

Judaisme

Hinduisme

Taoisme

Islamisme

Sikhisme

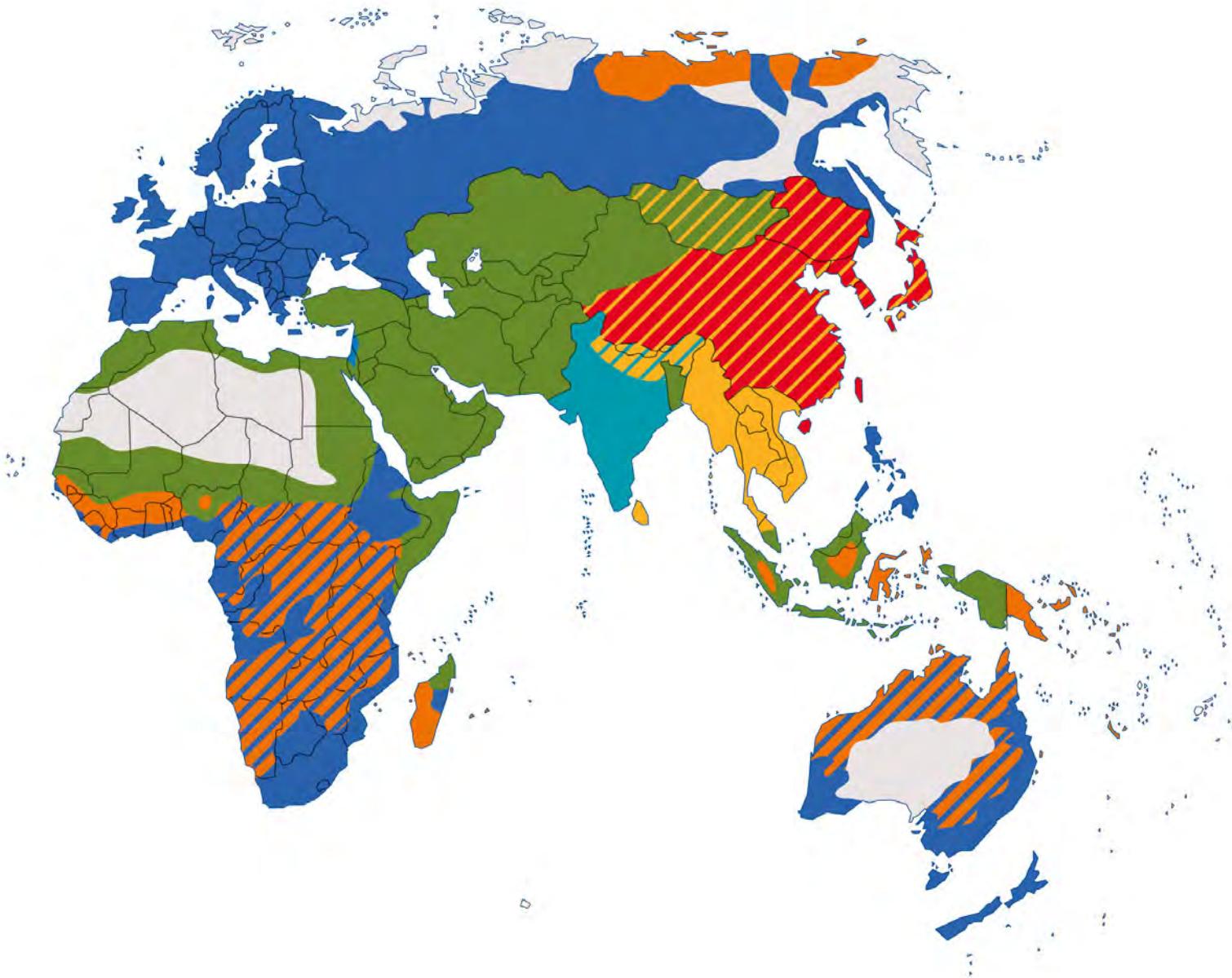

Bahaisme

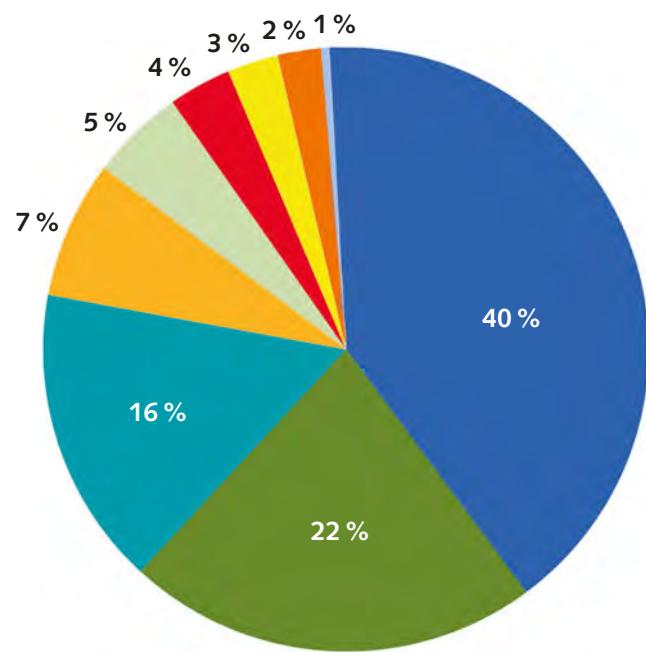

MILIONS DE PERSONES

Cristianisme	■ 1900
Islamisme	■ 1050
Hinduisme	■ 764
Budisme	■ 350
Ateisme	■ 240
Religions de la Xina i el Japó	■ 160
Religions noves	■ 130
Religions animistes	■ 110
Altres religions	■ 50
Judaisme	■ 13,5

Religions del món
(percentatges)

2. Les religions monoteistes

info

Els jueus, avui

Actualment, existeixen uns 14 milions de jueus repartits entre l'Estat d'Israel i un gran nombre de nacions. Aquests jueus practiquen la seva religió en diversos corrents: des d'un judaisme més reformista que s'exerceix només com a identitat cultural o de gran llibertat en la interpretació dels preceptes i els escrits religiosos, fins al més ortodox, en què la doctrina és unitària i la seva pràctica és especialment devota.

vocabulari

Jahvè: nom amb què els jueus de l'Antic Testament es refereixen a Déu. Déu mateix s'anomena així a la Bíblia (Ex 3,14). El seu significat original en hebreu és 'Jo sóc el qui sóc i qui sempre estarà amb tu'. El consideraven el nom més sagrat i mostra la consciència que el poble d'Israel té amb ell la companyia i l'atenció de Déu.

Les tres grans religions del món.

Tradició i modernitat. Escenes d'*El violinista a la teulada*.

activitats

6. Ordena cronològicament els següents esdeveniments històrics relacionats amb la història del poble jueu.
 - a Déu tria Abraham i segella una Aliança amb ell i amb la seva descendència.
 - b Els romans destrueixen el temple de Jerusalem.
 - c Holocaust nazi.
 - d Expulsió dels jueus de diverses nacions europees durant l'edat moderna.
 - e Exili a Babilònia.

7. Indica les respostes correctes. El veritable creient jueu...
 - a és descendent del patriarca Abraham.
 - b accepta i respecta la llei de Moisès.
 - c és ciutadà de l'Estat d'Israel.
 - d creu en l'existència d'un únic Déu.
 - e creu que Déu s'ha revelat.

Les creences de la religió jueva. Les creences del judaisme i el seu projecte per a l'ésser humà es basen en la Revelació de Déu al poble d'Israel, que es recull a la **Bíblia hebrea** o **Tanak** (correspon, amb algunes excepcions, a l'Antic Testament cristià).

El judaisme.

Ensenyaments

1. **Monoteisme** absolut: Déu, Jahvè en hebreu, 'és el que és'.
2. El món és **Creació de Déu**.
3. L'ésser humà va trencar amb Déu arran del **pecat d'Adam i Eva** al Paradís. Però la revelació de Déu no es va interrompre a causa d'aquest pecat.
4. Són descendents de l'elegit de Déu, el patriarca Abraham.
5. Déu proposa a Israel, a través de Moisès, l'**Aliança** amb ell al mont Sinaí i li lliura la **Torà** (és a dir, els ensenyaments i preceptes divins o la llei mosaica).
6. Esperen l'arribada d'un **Messies** que els redimirà, tal com van afirmar els **profetes**.
7. Amb l'arribada del Messies, hi haurà un **judici universal** en el qual Déu retribuirà a cadascú segons les seves obres.
8. Els preceptes bíblics recollits en el **Tanak** es van explicar oralment i es van recollir per escrit en la *Mišnà*, que també comenten els mestres en el Guemarà. Aquests dos compendis formen el **Talmud**.

Comportament i culte

1. **Adorar Déu** en totes les ocasions.
2. **Complir fidelment la Torà**, la llei que Déu va donar a Moisès en el Decàleg.
3. Assistir a la **sinagoga** els dissabtes, per resar i escoltar la Paraula de Déu.
4. Portar una **vida laboriosa**, justa, honrada i familiar.
5. **Resar** tres vegades al dia.
6. Guardar les **festes** religioses que recorden l'ajuda de Déu a Israel.

Els cristians hem rebut l'Antic Testament dels jueus.

activitats

8. A què fa referència cada definició?

- a Congregació religiosa o casa en la qual es reuneixen els jueus per resar i per proclamar la seva doctrina. b Patriarca a qui Déu proposa la seva Aliança al mont Sinaí. c Recopilació escrita de comentaris de mestres jueus a la Torà. d Cinc primers llibres del Tanak que recullen el nucli més sagrat del judaisme. e Dia sagrat de la setmana jueva.

9. CL Resumeix en tres línies el projecte de Déu per a l'ésser humà segons la religió jueva.

10. CA Sant Joan Pau II va anomenar els jueus «els nostres germans grans» i Benet XVI en va dir que són «els nostres pares en la fe». Podries explicar el significat d'aquestes designacions per als cristians?